

החליל פרק חמישי סוכה

תורה אור נב:

מסורת הש"ס

16 וקדשין ל: פ"ט, 17 וקדשין ל: א: סנהדרין ק"ו, 18 כרית ל: ע"ט, 19 סוף ימינו מתבטח 10 ליהודה, 11 ב"ר חזקיהו, 12 ובע"י איתא ואלתו ומשי' יב"א ג'קלוקט, 13 ומתפסלה דיומא פ"ט, 14 כ"ן כר"י: נוסחא אמת: 15 ויני' פכ"ו, 16 כרית: 17 ד"ה שפ"ו, 18 ויני' ענת פט"ו, 19 ויני' חסותא קדושין ל: ד"ה אב"י.

הנהגות הב"ה

16 כ"י תלמי ופסחים ל"ג לבלולתו: 17 כ"י ד"ה פ"ט בלשונות: 18 ד"ה פ"ט הענין אל רש"י פ"ט פ"ט ויני' שפ"ק כ"י ע"ן יעקב:

מוסף רש"י

כל היום, קדש יומא ה"א למנוח של שבת ה"א רעמו מתפסלה ויחזיקו ל"ג סנהדרין ק"ו, 17 כרית ל: ע"ט, 18 כ"י ד"ה פ"ט בלשונות: 19 ד"ה פ"ט הענין אל רש"י פ"ט פ"ט ויני' שפ"ק כ"י ע"ן יעקב:

רבינו חננאל

ומתברר עליו להחיות, שנאמר צופה רשע לצדיק ויני' א"י פ"ט כ"י סנהדרין ק"ו, 17 כרית ל: ע"ט, 18 כ"י ד"ה פ"ט בלשונות: 19 ד"ה פ"ט הענין אל רש"י פ"ט פ"ט ויני' שפ"ק כ"י ע"ן יעקב:

רע כל היום. כל היום רעמו מתפסלה: ה' לא יעובנו כידו. בתריה כמיז: מנוול זה. יצר הרע: לכו למים. נמשלה תורה למים וכתיב אבנים שחקו מים: דברי בלא. והאש מתפסלה את הכרזו והייתו מתפסלין שהטולות נמוח ממנו: עבדו. י"ה"ר הוא עבדו של אדם שאם רצה הרי הוא מקור בידו שנאמר (בראשית ד) ואתה תמשל בו: באב"ט. ה' (א) אלפא (ב) בינתא הוא א"ע ב"ה ג"ו ד"ו הרי עשיריות י"ז כ"פ ל"ע מ"ס הרי מאות ק"ך ר"ף ש"ן מ"ס הרי אלפים ושאלו הניך שלא היה לה"א בן זוג בעשיריות ולא לנין בן זוג במאות לפי סדר האומיות ולא לנין בן זוג סדר האומיות וזהו עבדו דרן נאלץ דרן אלף בית זה סדרה מנוח סמיך מן מ"ס נמקוס מ"ס ה"א מן ה"ן נמקוס ט"ן דל"ית מן ד"ו נמקוס וי"ו ועוד ה' נמקוס ט"ן: הפעם. תעוט ענמלח: נקרקס. משמע טעוט ענמלח: הלך. עובר דרך עליו ואינו מתחסכן עמו: אורח. אכספלי: א"ט. נעל הבית: ויבא הלך. נדוד ונת שבע קאי דקאמר לה גניא דלוד על יצר רע הבא אליו: אכר קען. גייה גיד: משכישו. נחשמיט: רעב. נופו חסר כח ורעב לעת זקנה: שבע. ככה שלם: גלות. שגלה את ישראל: לא היה. אינו כדי והנולא לא היה: אהלים לשודדים. אלו ערבים השוכנים באלהים במדברות ויועז מקנה כל יומיה וכתיב סופיה דקדש לנשר הביא וגו' כלומר הוא נעלמו גרם לו הרגותו שהביאם בעולם: מה לי פה. זו היא חרטה: ואשר הרעתי. רישא דקדש אופסה העולם והנחמה חקנלה ואשר הרעתי אני ברחמי את יצר הרע המחטיטם וגרמתי להם כל זאת: שלשה מקראות. המעידין שהעונות והזכות בידו ומוכן להכנות: חרשים. אומנים. משוחים שניהם חרשים לננין בית המקדש. אליהו חרש אכן שנה מונח בזה הכרמל ומליני שהוא עמיד להשתלח: וכן לך. הוא שן סן נח ונקדח חרש וימוק חרש את לורף (שעיה מה) ובכרשית רבה (פ' מ"ג) מפרש ליה כמלי לך שנה לקראת אברהם וזכרו וחקו וקראו חרש על שם בנין התיבה שנה עס אציו: אלה הקרנות אשר זרו. בתריה כתיב: שפיל לסיפיה דקרא. דאלה הקרנות ושיאו אלה להחריד אותם סוף הפסוק הוסיף שתמלעמו אינו מדבר בתרשים אלא באומות שששאל הנביא את המלך מה אלה החרשים אמר לו אלה הקרנות כלומר אומות הללו אשר זרו את יהודה ויבאו אלה החרשים להחריד אותם הקרנות לידות את קרנות הגויים: שפיל. השפל ענמן לתחית המקדש לנפוס: חרש רב שס עסה חנל כנגדא חמר לו. מה לי אללו כבגדה כקי הוא כבגדה ממני ולא אוכל לו: שבעה רועים ושמה נסיכים. לא ידעתי בהם טעם. כמדומה לי דאמרינן בעלמא יחקף לכן אל לו להליל בניו מדינה של גיהנם כדכתיב כי אתה אציו (מדבר ליקוט מ"ה ה'): עמוס ולפניה. מן הנביאים היו: אדם שם ומתפסלה. מן הצדיקים שהיו קודם המנוול של חטאו עד דור אנוש

אשרה

דכתיב (בראשית ד) אז החל וגו'. ממשלה לדיק גמור היה כדאמרינן בחלק (סנהדרין דף קמ"ג) שבעת ימים שנתלו לעד העמול הן ימי אכלו של ממשלה: לנוסחו. לארבעת הימים שהיו עובדי עמלק וכן מצנה של מרתא: כנה של מרתא כס נייסוס. כן היה: עקב בלד גודל. הולין ככנס כנתת עקב רגל אחד בלד גודל של חבירתה ודרך נושאי משאוי לרוץ: ולא הניחוהו אחיו הכהנים לעשות בן משום 22 ברב עם הדרת מלך מצד של קרב ככ"ד משום כזה עם הדרת מלך: אי משום יקרא. כוזה המשי: הנך יקריי עמי. שמי ירמיהו כאלו ככידות מלשלים לוג: ככ ומרוכס. הכנסה ביה משפע אורף קרנע אמות שיעופ ללל לחמה גוצה דשמיס אמות אורף למשעה גוצה:

ויוחנן אבר קמן יש לו אדרם מרעיבו שבע משביעו רעב שנאמר 10 ככמריעותם וישבעו וגו' אמר רב חנא בר אבא אמרי בי רב ארבעה מתחרת עליהן הקב"ה שבראם ואלו הן גלות כשרים וישמעאלים ויצר הרע גלות דכתיב 11 ועתה מה לי פה נאם ה' כי לקח עמי חנם וגו' כשרים דכתיב 12 הן ארץ כשרים זה העם לא היה ישמעאלים דכתיב 13 ישליו אהלים לשודדים ובמחוחות למרגויו אל לאשר הביא אלוהו בידו ויצר הרע דכתיב 14 ואשר הרעתי 15 אמר רבי יוחנן אלמלא שלש מקראות הללו נתמוטטו רגליהם של שונאיהן של ישראל חד דכתיב ואשר הרעתי וחד דכתיב 15 הנה כהומר ביד היוצר בן אתם וגו' ואידך 16 והסרתיו את לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב כשר רב פפא אמר אן מהאי נמי 17 ואת רוחי אתן בקרבכם וגו' 18 ויראני ה' ארבעה חרשים מאן נינהו ארבעה חרשים אמר רב חנא בר בינא אמר רבי שמעון חסידא משיח בן דוד ומשיח בן יוסף ואליהו וכהן צדק מתיב רב ששת אי הכי היינו דכתיב 19 ויאמר אלי אלה הקרנות אשר זרו את יהודה הני 20 לשובה אתו א"ל שפיל לסיפיה דקרא ויבואו אלה להחריד אותם לידות את קרנות הגויים הנושאים קרן אל ארץ יהודה לזרותה וגו' א"ל בהדי חנא באגרתא למה לי 20 והיה זה שלום אשרו כי יבא בארצנו וכי ידרוך בארמנותינו והקמנו עליו שבעה רועים ושמה נסיכו ארם מאן נינהו שבעה רועים דוד באמצע ארם שת ומתושלח מימינו אברהם יעקב וימשה בשמאלו ומאן נינהו שמנה נסיכו ארם יש ושאלו ושמואל עמוס וצפניה 21 וצדקיהו 22 ומשיח ואליהו: ארבעה סולמות כו': תנא גובהה של מגורה המישים אמה (כו'): וארבעה ילדים של פרחי כהונה ובידיהם כרי שמן של מאה ועשרים לוג: איכעיא להו מאה ועשרים לוג (כ) כולוהו או דלמא לכל חד וחד תא שמע ובידיהם כרי שמן של שלשים שלשים לוג שהם כולם מאה ועשרים לוג תנא והן משובחין היו יותר מבנה של מרתא בת בייתוס אמרו 20 על בנה של מרתא בת בייתוס שהיה נוטל שתי יריכות של שור הגדול שלקוח באלף זוז ומהלך עקב בצד גודל ולא הניחוהו אחיו הכהנים לעשות בן משום 22 ברב עם הדרת מלך מצד משובחים אילומא משום יקרא הני יקרוי טפי אלא התם ככש ומרובע ולא זקף הכא סולמות וזקף וקרא טובא: ולא היה הצד בירושלים: תנא

אשרה

אשרה

אשרה

אשרה

רע כל היום אמר רבי שמעון בן לקיש 16 יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ומבקש להמיתו שנאמר יצופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו ואלמלא הקב"ה שיעור לו אינו יכול לו שנאמר 17 ה' לא יעובנו בידו ולא ירשיענו בהשפטו תנא 18 דבי רבי ישמעאל אם פגע כך מנוול זה משכהו לבית המדרש אם אבן הוא נימוח אם ברזל הוא מתפוצץ אם אבן הוא נימוח דכתיב 19 יהו כל צמא לכו למים וכתוב יאבנים שחקו מים אם ברזל הוא מתפוצץ דכתיב 20 הלא כה דברי כאש נאם ה' וכפטייש יפוצץ סלע א"ר שמואל בר נחמני א"ר ר' יונתן יצר הרע עמיתו האדם בעוה"ו ומעיד עליו לעולם רב שנאמר 21 מבקש מנוער עבדו ואחריתו יהיה מנוח שנבן באטב"ח של ר' חייא קורין לשהדה מנוח רב הונא רמי כתיב 22 כי רוח זוננים התעה וכתוב 23 בקרבם בתחלה התעם ולבסוף בקרבם אמר רבא בתחלה קראו הלך ולבסוף קראו אורח ולבסוף קראו איש שנאמר 24 ויבא הלך לאיש העשיר ויחמול לקחת מוצאו ומבקריו לעשות לאורח וכתוב יקח את כבשת האיש הרשע ויעשה לאיש רבא אליו 25 אמר רבי

אשרה

אשרה

אשרה

אשרה

אשרה

אשרה

רע כל היום. כל היום רעמו מתפסלה: ה' לא יעובנו כידו. בתריה כמיז: מנוול זה. יצר הרע: לכו למים. נמשלה תורה למים וכתיב אבנים שחקו מים: דברי בלא. והאש מתפסלה את הכרזו והייתו מתפסלין שהטולות נמוח ממנו: עבדו. י"ה"ר הוא עבדו של אדם שאם רצה הרי הוא מקור בידו שנאמר (בראשית ד) ואתה תמשל בו: באב"ט. ה' (א) אלפא (ב) בינתא הוא א"ע ב"ה ג"ו ד"ו הרי עשיריות י"ז כ"פ ל"ע מ"ס הרי מאות ק"ך ר"ף ש"ן מ"ס הרי אלפים ושאלו הניך שלא היה לה"א בן זוג בעשיריות ולא לנין בן זוג במאות לפי סדר האומיות ולא לנין בן זוג סדר האומיות וזהו עבדו דרן נאלץ דרן אלף בית זה סדרה מנוח סמיך מן מ"ס נמקוס מ"ס ה"א מן ה"ן נמקוס ט"ן דל"ית מן ד"ו נמקוס וי"ו ועוד ה' נמקוס ט"ן: הפעם. תעוט ענמלח: נקרקס. משמע טעוט ענמלח: הלך. עובר דרך עליו ואינו מתחסכן עמו: אורח. אכספלי: א"ט. נעל הבית: ויבא הלך. נדוד ונת שבע קאי דקאמר לה גניא דלוד על יצר רע הבא אליו: אכר קען. גייה גיד: משכישו. נחשמיט: רעב. נופו חסר כח ורעב לעת זקנה: שבע. ככה שלם: גלות. שגלה את ישראל: לא היה. אינו כדי והנולא לא היה: אהלים לשודדים. אלו ערבים השוכנים באלהים במדברות ויועז מקנה כל יומיה וכתיב סופיה דקדש לנשר הביא וגו' כלומר הוא נעלמו גרם לו הרגותו שהביאם בעולם: מה לי פה. זו היא חרטה: ואשר הרעתי. רישא דקדש אופסה העולם והנחמה חקנלה ואשר הרעתי אני ברחמי את יצר הרע המחטיטם וגרמתי להם כל זאת: שלשה מקראות. המעידין שהעונות והזכות בידו ומוכן להכנות: חרשים. אומנים. משוחים שניהם חרשים לננין בית המקדש. אליהו חרש אכן שנה מונח בזה הכרמל ומליני שהוא עמיד להשתלח: וכן לך. הוא שן סן נח ונקדח חרש וימוק חרש את לורף (שעיה מה) ובכרשית רבה (פ' מ"ג) מפרש ליה כמלי לך שנה לקראת אברהם וזכרו וחקו וקראו חרש על שם בנין התיבה שנה עס אציו: אלה הקרנות אשר זרו. בתריה כתיב: שפיל לסיפיה דקרא. דאלה הקרנות ושיאו אלה להחריד אותם סוף הפסוק הוסיף שתמלעמו אינו מדבר בתרשים אלא באומות שששאל הנביא את המלך מה אלה החרשים אמר לו אלה הקרנות כלומר אומות הללו אשר זרו את יהודה ויבאו אלה החרשים להחריד אותם הקרנות לידות את קרנות הגויים: שפיל. השפל ענמן לתחית המקדש לנפוס: חרש רב שס עסה חנל כנגדא חמר לו. מה לי אללו כבגדה כקי הוא כבגדה ממני ולא אוכל לו: שבעה רועים ושמה נסיכים. לא ידעתי בהם טעם. כמדומה לי דאמרינן בעלמא יחקף לכן אל לו להליל בניו מדינה של גיהנם כדכתיב כי אתה אציו (מדבר ליקוט מ"ה ה'): עמוס ולפניה. מן הנביאים היו: אדם שם ומתפסלה. מן הצדיקים שהיו קודם המנוול של חטאו עד דור אנוש

אשרה

אשרה

אשרה

אשרה

אשרה

אשרה

1. צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו.
2. ה' לא יעובנו בידו ולא ירשיענו בהשפטו.
3. תלמי לו לל. הוי כל צמא לכו למים ואשר אין לו כסף לכו שברו ואכלו ולכו שברו בלוא כסף ובלוא מתיר יין וקלח.
4. ישיעיהו זה אבנים שחקו מים תשעה ספירה עפר ארץ ותקתא אנשי האברות.
5. אב"ב י"ט הלא כה דברי כאש נאם ה' וכפטייש יפוצץ קלע: ישיעיהו כג טט.
6. מסק מנער עבדו ומאחריו יזינה ענון: מילי כט כא עמי בעצ יושאל ומקלו יגד לו כי רוח זוננים התעה וזנו מתח אלהיהם: הרשע ד"ב.
7. לא יא יתנו מעליהם לשוב אל אלהיהם כי רוח זוננים בקרבם ואח"כ לא יבא: ה"ש ד"ב.
8. ויבא הלך לאיש העשיר ויחמול לקחת מוצאו ומבקריו כבשת האיש הרשע ויעשה לאיש רבא אליו: שמואל ב"ד.
9. ככמריעותם וישבעו יוסף ויהם לבם על בן שבעה: ה"ש ג' ב.
10. ועתה מה לי פה נאם ה' כי לקח עמי חנם וגו' ישיעיהו י"ג.
11. ואת רוחי אתן בקרבם ויבאו אלה להחריד אותם לידות את קרנות הגויים הנושאים קרן אל ארץ יהודה לזרותה וגו' ישיעיהו כ"ג.
12. ויהי זה שלום אשרו כי יבא בארצנו וכי ידרוך בארמנותינו והקמנו עליו שבעה רועים ושמה נסיכו ארם מאן נינהו שבעה רועים דוד באמצע ארם שת ומתושלח מימינו אברהם יעקב וימשה בשמאלו ומאן נינהו שמנה נסיכו ארם יש ושאלו ושמואל עמוס וצפניה 21 וצדקיהו 22 ומשיח ואליהו: ארבעה סולמות כו': תנא גובהה של מגורה המישים אמה (כו'): וארבעה ילדים של פרחי כהונה ובידיהם כרי שמן של מאה ועשרים לוג: איכעיא להו מאה ועשרים לוג (כ) כולוהו או דלמא לכל חד וחד תא שמע ובידיהם כרי שמן של שלשים שלשים לוג שהם כולם מאה ועשרים לוג תנא והן משובחין היו יותר מבנה של מרתא בת בייתוס אמרו 20 על בנה של מרתא בת בייתוס שהיה נוטל שתי יריכות של שור הגדול שלקוח באלף זוז ומהלך עקב בצד גודל ולא הניחוהו אחיו הכהנים לעשות בן משום 22 ברב עם הדרת מלך מצד משובחים אילומא משום יקרא הני יקרוי טפי אלא התם ככש ומרובע ולא זקף הכא סולמות וזקף וקרא טובא: ולא היה הצד בירושלים: תנא